

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Milieueffectrapportage Herinrichting Gouverneurspolder



Dekker

GRONDSTOF VOOR ONTWIKKELING



Titel	Notitie Reikwijdte en Detailniveau Herinrichting Gouverneurspolder
Status	Definitief
Datum	9 januari 2024
Initiatiefnemers	Dekker Groep
Referentie	E019 - D10 / TMI
Auteurs	Toon van Mierlo



PUBLIEKSSAMENVATTING

In 2012 kwamen het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Neder-Betuwe met Dekker Groep overeen om met een positieve grondhouding de inrichtingsplannen voor de Gouverneurspolder en de Willemspolder te gaan ontwikkelen. Dit resulteerde in de Gebiedsvisie Midden-Waal. Een plan om rivierverruiming en natuur- en landschapsontwikkeling te realiseren door middel van grondstoffenwinning. De herinrichting van de Gouverneurspolder is het tweede project dat wordt ontwikkeld in het kader van de Gebiedsvisie Midden-Waal. Het project is gelegen in de uiterwaard aan de noordzijde van de Waal bij de dorpen Ochten, Eldik en Dodewaard.

De herinrichting van de Gouverneurspolder komt tot stand in samenwerking tussen initiatiefnemer Dekker Groep (hierna: Dekker) en de bevoegde instanties: gemeente Neder-Betuwe, provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat.

Het initiatief is een integrale gebiedsontwikkeling met vijf maatschappelijke doelen:

1. Bouwgrondstoffen;
2. Klimaatadaptatie;
3. Natuurontwikkeling;
4. Landschapsontwikkeling;
5. Energietransitie.

De maatschappelijke meerwaarde van het project wordt door de initiatiefnemer bekostigd uit de opbrengsten van de winning van bouwgrondstoffen.

Deze notitie geeft de reikwijdte en het detailniveau aan voor de milieueffectrapportage (mer). De mer wordt gebruikt om het landschapsplan voor de Gouverneurspolder te vervolmaken op basis van verschillende optimalisaties. Deze moeten binnen het bepaalde doelbereik vallen om realistisch en uitvoerbaar te zijn.

De beste optimalisaties worden in een voorkeursalternatief opgenomen. Daarop worden de aanvragen om omgevingsvergunning voor de activiteit ontgroning, voor het afwijken van het omgevingsplan en voor wateractiviteiten gebaseerd. Het mer wordt bij de vergunningaanvragen gevoegd om het belang van het milieu een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming.

In een vroeg stadium worden belanghebbenden (zoals inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) betrokken bij het mer, de ontwikkeling van het landschapsplan en de besluitvorming over de activiteiten en het project.

INHOUD

1 INLEIDING	6	3 BESCHRIJVING VAN DE REDELIJKE ALTERNATIEVEN VOOR HET PROJECT	23
1.1 AANLEIDING VAN GEBIEDSONTWIKKELING	6	3.1 METHODIEK	23
1.2 PLANNING EN FASERING	6	3.2 REFERENTIESITUATIE	23
1.3 DE MER-(BEOORDELINGS)PLICHT	7	3.3 BASISALTERNATIEF	26
1.4 BETROKKENEN	8	3.4 VOORKEURSAALTERNATIEF	27
1.5 DOEL NOTITIE	9	3.5 TIJDELIJKE UITVOERINGSSITUATIE	27
1.6 LEESWIJZER	9	3.6 GEBIEDSVISIE MIDDEN-WAAL	27
2 KENMERKEN VAN HET PROJECT	10	4 DE BEOORDELING VAN REDELIJKE ALTERNATIEVEN	28
2.1 LOCATIE VAN HET PROJECT	10	4.1 MILIEUEFFECTEN	28
2.2 PROJECTGEBIED EN STUDIEGEBIED	10	4.2 BIJDRAGE AAN DE DOELSTELLINGEN	29
2.3 OMGEVINGSPLAN	11	4.3 HAALBAARHEID	29
2.4 INITIATIEF	11	5 VERVOLG	30
2.4.1 Maatschappelijke doelen	12	5.1 MER-PROCEDURE	30
2.4.2 Doelbereik	13	5.2 PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE	31
2.5 FYSIEKE KENMERKEN VAN HET VOORGENOMEN PROJECT	14	5.3 TE NEMEN BESLUITEN	32
2.6 KWETSBAARHEID VAN HET MILIEU	16		
2.7 MOGELIJK AANZIENLIJKE MILIEUEFFECTEN	20		
2.8 VOORGENOMEN MILIEUMAATREGELEN	22		



Lijst van afbeeldingen

Paragraaf	Afbeelding	Bron
1.1	Project Midden-Waal	Jan Bruyn / Buro Waalbrug
1.4	Bloemen in de Gouverneurspolder	Hans Barten
1.6	Grasland en plas	Dekker
2.1	Luchtfoto	Google Earth
2.2	Begrenzing projectgebied	Geoweb RWS
2.3	Bestemmingsplan Buitengebied	Gemeente Neder-Betuwe
2.5	Grondverzet	Dekker
2.5	Zandzuiger	Dekker / Wim Piels
2.5	Klasseerinstallatie	Dekker / Wim Piels
2.5	Klasseren	Dekker
2.5	Tull en 't Waal, Honswijkerplas, verondiepen	Dekker
2.6	Natura 2000 gebied Rijntakken	Natura2000.nl
2.6	Kaart GNN, GO, ganzenrustgebied, intrekgebied	Omgevingsverordening Gelderland
2.6	Kaart milieu, ontgrondingen en natuur	Omgevingsverordening Gelderland
2.6	Koeien en ganzen in de Gouverneurspolder	Hans Barten
2.6	Kaart paraplueregeling archeologie	Gemeente Neder-Betuwe
2.6	Archeologische en cultuurhistorische waarden	RAAP
2.6	Gouverneurspolder	Hans Barten
2.7	Wassen van grind	August Swietkowiak
2.7	Hoogwater bij Ochten	Waterschap Rivierenland
2.8	Fauna Gouverneurspolder	Dekker / Hans Barten
2.8	Flora Gouverneurspolder	Dekker / Hans Barten
3.1	Schema methodiek mer	Dekker
3.2	Kaart bestaand gebruik	Buro Waalbrug
3.2	Recreatieve route	Dekker
3.2	Toegangsbord	Dekker
3.2	Recreatie in de Gouverneurspolder	Hans Barten
3.3	Kaft gebiedsanalyse	Jan Bruyn / Buro Waalbrug
3.3	Landschapsplan	Jan Bruyn / Buro Waalbrug
3.3	Kaart toekomstig gebruik	Buro Waalbrug
3.6	Gebiedsvisie Midden-Waal	Jan Bruyn / Buro Waalbrug
4.3	Uitwerken haalbaarheid	Dekker
4.3	Beoordelen haalbaarheid	Dekker
5.2	Participatie	Dekker
5.3	Zonsondergang in Gouverneurspolder	Dekker

Lijst van tabellen

Paragraaf	Tabel	Bron
1.3	lijst van de mer-(beoordelings)plichtige gevallen	Bijlage V bij het Omgevingsbesluit
2.4.1	Maatschappelijke doelen	Dekker
2.4.2	Doelbereik	Dekker
2.6	Kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen	Provincie Gelderland
4.1	Beoordeling op milieueffecten	Dekker
4.1	Effectscore	Dekker
5.1	Stappen bij projecten en milieueffectrapportage	Informatiepunt Leefomgeving
5.2	Proces planning	Dekker

1.1 AANLEIDING VAN GEBIEDSONTWIKKELING

In 2012 kwamen het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van Neder-Betuwe met Dekker overeen om met een positieve grondhouding de inrichtingsplannen voor de Gouverneurspolder en de Willemspolder te gaan ontwikkelen. Dit resulteerde in de Gebiedsvisie Midden-Waal. Een plan om rivierverruiming en natuur- en landschapsontwikkeling te realiseren door middel van grondstoffenwinning.

De projecten uit de Gebiedsvisie Midden-Waal maken onderdeel uit van een pilot project in het kader van Programma Integraal Riviermanagement. In dit kader onderzoeken we samen met overheidspartijen de mogelijkheden om met private initiatieven bij te dragen aan publieke belangen op basis van een integraal plan met een optimaal resultaat voor het hele gebied.

PROJECT MIDDEN-WAAL

- ① Herinrichting omgeving Dekker
- ② Willemspolder fase 1
- ③ Willemspolder fase 2
- ④ Gouverneurspolder



1.2 PLANNING EN FASERING

In 2022 werd de eerste fase van Gebiedsvisie Midden-Waal vergund. Met de realisatie van project Willemspolder fase 1 werd in 2023 gestart. De realisatieduur zal ongeveer 10 jaar bedragen. Gelet op de aanhoudende noodzaak van voldoende bouwgrondstoffen voor dijken en woningbouw en de opgaven voor Integraal Riviermanagement (bodemplugging en afvoercapaciteit) wordt de planontwikkeling voor de herinrichting van de Gouverneurspolder nu opgepakt.

Gelet op de lange voorbereidings- en proceduredtijden is het zaak om nu de uitwerking van het landschapsplan en de milieueffectrapportage te starten om over enkele jaren de herinrichting van de Gouverneurspolder ter hand te kunnen nemen. Ook voor deze fase bedraagt de realisatieduur ongeveer 10 jaar.

1.3 DE MER-(BEOORDELINGS)PLICHT

De wetgeving rond de milieueffectrapportage (mer) is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en in hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit. In bijlage V bij het Omgevingsbesluit in 1 is zowel de lijst van de mer-plichtige als de mer-beoordelingsplichtige gevallen opgenomen en de daarvoor benodigde besluiten.

	KOLOM 1	KOLOM 2	KOLOM 3	KOLOM 4
Nr.	Projecten	Gevallen waarin de mer-plicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet)	Gevallen waarin de mer-beoordelingsplicht geldt (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet)	Besluiten als bedoeld in artikel 11.6, derde lid, onder c, van dit besluit
B.	Winning van delfstoffen en oppervlaktedelfstoffen			
B1	Turfwinning, groeven en dagbouwmijnen	Winning, wijziging of uitbreiding van een winning: 1°. van turf met een terreinoppervlakte van meer dan 150 ha; of 2°. in een groeve of dagbouwmijn met een terreinoppervlakte van meer dan 25 ha	Winning, wijziging of uitbreiding	De omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit
J.	Infrastructuur en ruimte			
J12	Landinrichtingsprojecten	Niet van toepassing	Aanleg, wijziging of uitbreiding	Het omgevingsplan
K.	Waterbeheer			
K4	Werken voor kanalisering en werken ter beperking van overstromingen	Niet van toepassing	Aanleg, wijziging of uitbreiding	De omgevingsvergunning voor een wateractiviteit of de goedkeuring van gedeputeerde staten op grond van artikel 16.72 van de wet
K10	Opvullen van een diepe plas	Niet van toepassing	Opvulling met een of meer partijen	De omgevingsvergunning voor een wateractiviteit

Het initiatief heeft betrekking op een project ten behoeve van de winning van delfstoffen en oppervlaktedelfstoffen zoals bedoeld onder categorie B1. Op basis van de nota van toelichting bij het Omgevingsbesluit (Stb 2018, nr. 290, p. 383-385) en de jurisprudentie (ECLI:NL:RVS:2018:1986, r.o. 6.4.1 en 6.4.2) ziet deze categorie op winning uit de landbodem. De landbodem wordt in dit kader gedefinieerd als gronden die bij gewoon zomerpeil droog zijn. Dit is ook het geval voor het winterbed van de Waal, waar dit project gesitueerd is. Omdat het gaat om een winning uit landbodem op een terrein groter dan 25 hectare geldt er op basis van bijlage V onder B1 bij het Omgevingsbesluit project-mer-plicht (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet).

De mer-beoordelings-plicht (artikel 16.43, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet) is op het initiatief van toepassing omdat bij de herinrichting van de winning sprake is van gevallen zoals genoemd onder J12 Landinrichtingsprojecten, K4 werken ter beperking van overstromingen en K10 opvullen van een diepe plas. Omdat deze beoordeling plichtige gevallen onderdeel uitmaken van het integrale plan voor de Gouverneurspolder kiest initiatiefnemer ervoor om de mer-beoordeling over te slaan en vrijwillig de procedure voor de milieueffectrapportage te doorlopen. Omdat in het kader van categorie J12 sprake is van plan-mer-plicht wordt een gecombineerd project- en plan-mer opgesteld.

Voor het opstellen van het mer wordt een gelijksoortige aanpak gekozen als voor het eerste project uit de Gebiedsvisie Midden-Waal: Willemspolder fase 1. Deze aanpak is een beproefd concept waarvoor een positief advies van de commissie voor de milieueffectrapportage werd verkregen, op basis waarvan een bestemmingsplan werd vastgesteld en vergunningen werden verleend.



1.4 BETROKKENEN

Bij het initiatief tot de voorgenomen activiteiten in de Gouverneurspolder en de milieueffectrapportage zijn verschillende partijen betrokken. Hieronder zijn de partijen weergegeven die een formele rol in de procedure hebben.

INITIATIEFNEMER	Als initiatiefnemer treedt op: Dekker Grondstoffen B.V, Postbus 6073, 4000 HB Tiel Contactpersoon: Toon van Mierlo, Mail: t.vanmierlo@dekkergroep.nl
BEVOEGD GEZAG	Mer-plichtig besluit Omgevingsvergunning activiteit ontgroning (in winterbed Rijksrivieren)* Het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland Afdeling Vergunningverlening en Handhaving, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem
ADVISEURS	De gemeente heeft adviesrecht met instemming over het onderdeel van de vergunning dat over de afwijkactiviteit gaat. De provincie moet eventueel beleid van de gemeente over afwijkactiviteiten bij het vergunnen van dit onderdeel betrekken en hierbij toetsen aan het omgevingsplan. De minister van Infrastructuur en Waterstaat is adviseur voor een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit in het winterbed van de Waal. Rijkswaterstaat en Waterschap Rivierenland zijn adviseur ten aanzien van de wateractiviteiten die betrokken zijn bij het project.
PARTICIPATIE	In de afgelopen jaren is hiervoor al een communicatiestructuur opgezet met een klankbordgroep (belanghebbenden), projectgroep (bevoegd gezag) en een stuurgroep (bestuurders). Op basis van een participatieplan worden in een vroeg stadium belanghebbenden (zoals inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) betrokken bij de ontwikkeling.

* Een ontgroning van meer dan 100.000 m³, waarvoor gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn is onder de Omgevingswet een zogenaamde 'magneetactiviteit'. Een magneet-activiteit is een activiteit die, als deze onderdeel is van een meervoudige vergunningaanvraag, alle activiteiten naar zich toetrekt en belegt bij het bevoegd gezag van de magneetactiviteit. In dit geval is de provincie zowel bevoegd gezag voor de ontgrondingsactiviteit als voor het afwijken van het omgevingsplan om het gebied na afronding van de winning opnieuw in te richten. Op grond van de Ow wordt gelijktijdig omgevingsvergunning voor de wateractiviteiten aangevraagd (artikel 5.7 lid 2 Ow jo. 10.21 Ob). Op grond van artikel 16.7 lid 1 sub a van de Ow is op de behandeling van beide aanvragen de procedurele coördinatieregeling uit afdeling 3.5 van de Awb van toepassing. De aanvragen/ besluiten worden vervolgens gecoördineerd behandeld waarbij één gezamenlijke beslistermijn, toepassing van dezelfde voorbereidingsprocedure, gelijktijdige bekendmaking en ter inzage legging, gestroomlijnde rechtsbescherming etc. van toepassing is.

1.5 DOEL NOTITIE

Deze notitie heeft tot doel om de reikwijdte en het detailniveau voor de mer te bepalen.

Op grond van artikel 16.45 van de Omgevingswet is mededeling van het voornemen tot een mer-plichtig-project niet verplicht als bij de voorbereiding van het besluit een milieueffectrapport wordt gemaakt.

Initiatiefnemer doet hierbij vrijwillig mededeling van het voornemen een mer-plichtig project uit te voeren in het kader van het participatietraject. De bedoeling is advies in te winnen bij het bevoegd gezag (incl. adviseurs) over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie voor het milieueffectrapport. Daarbij worden overige omgevingspartijen en belanghebbenden in staat gesteld hun zienswijzen in te brengen.

1.6 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van het project en het gebied beschreven. Vervolgens wordt een beschrijving van het initiatief gegeven met de daaraan gekoppelde maatschappelijke doelen en het doelbereik waarbinnen naar optimalisaties wordt gezocht. Ook wordt ingegaan op de kwetsbaarheid van het milieu, de mogelijke milieueffecten en de voorgenomen milieumaatregelen.

Hoofdstuk 3 omvat een beschrijving van de redelijke alternatieven voor het project. Eerst wordt ingegaan op de methodiek die voor het doorlopen van de mer wordt gehanteerd. Vervolgens komen de referentiesituatie, het basisalternatief, het voorkeursalternatief, de tijdelijke uitvoeringssituatie en de Gebiedsvisie Midden-Waal aan bod.

In hoofdstuk 4 wordt de wijze van beoordeling van de redelijke alternatieven uit het voorgaande hoofdstuk beschreven. Dat vindt plaats aan de hand van de milieueffecten, de bijdrage aan de doelstellingen en de haalbaarheid.

Hoofdstuk 5 besluit met een beschrijving van het vervolg van het proces: de mer-procedure, de wijze van participatie en communicatie en de te nemen besluiten.



KENMERKEN VAN HET PROJECT

2.1 LOCATIE VAN HET PROJECT

De Gouverneurspolder is gelegen aan de noordoever van de Waal. Aan de Oostzijde van de Gouverneurspolder ligt het dorp Ochten. Hier is aan de Waal het project Veerhaven Ochten gelegen. Ten noorden ligt het buurtschap Eldik. Ten westen ligt het dorp Dodewaard. Hier is aan de Waal de Hiense Waard gelegen. Ten zuiden, aan de overzijde van de Waal, ligt Druten. In de uiterwaarden aan de zuidzijde van de Waal liggen de Afferden en Deestse Waarden, de Kaliwaal, het bedrijfsterrein van de firma Excluton BV en een haven met Scheepsreparatiebedrijf De Gerlien-van Tiem BV.



2.2 PROJECTGEBIED EN STUDIEGEBIED

Het projectgebied betreft de Gouverneurspolder, waar de ingrepen plaatsvinden. Het projectgebied Gouverneurspolder heeft een oppervlakte van circa 330 hectare. Het voorlopig ontwerp (basisplan) beslaat ongeveer 275 hectare daarvan. Dit ruimtebeslag is hoofdzakelijk in eigendom van de firma Dekker uit IJzendoorn. Binnen het projectgebied wordt het inrichtingsplan geoptimaliseerd aan de hand van de mer.



Als noordelijke begrenzing van het projectgebied Gouverneurspolder wordt de buitenteen van de Waalbandijk aangehouden, op basis van de legger 'Waterkeringen' van Waterschap Rivierenland. Als zuidelijke begrenzing wordt de 'begrenzing Rijksvaarweg' voor de Waal aangehouden, op basis van de legger Rijkswaterstaatswerken. Als oostelijke begrenzing wordt de loswal bij de Snor aangehouden, op rivierkilometer 901,350. Als westelijke begrenzing wordt de loswal bij de veerstoep in Ochten aangehouden, op rivierkilometer 905,940. Daarmee beslaat het projectgebied een riviertraject van circa 4,6 kilometer.

Het studiegebied betreft de gehele Gebiedsvisie Midden-Waal, bestaande uit de projecten Willemspolder fase 1 en 2 en de Gouverneurspolder. Bij elkaar beslaan deze projecten een oppervlakte van circa 600 hectare. Tussen de Willemspolder en de Gouverneurspolder zijn de overnachtingshaven bij IJzendoorn en het project Veerhaven Ochten gelegen. Project Dijkversterking Neder-Betuwe grenst over de gehele lengte aan Gebiedsvisie Midden-Waal. Bij aanvang van project Gouverneurspolder zal project Dijkversterking Neder-Betuwe, inclusief project Veerhaven Ochten, al uitgevoerd zijn.

2.3 OMGEVINGSPLAN

Het gehele plangebied is gelegen in het bestemmingsplan Buitengebied Dodewaard en Echteld (gemeente Neder-Betuwe, onherroepelijk, d.d. 30 mei 2013) dat is opgenomen in het Omgevingsplan van gemeente Neder-Betuwe. Het grootste deel van de uiterwaard heeft de bestemming Agrarisch met waarden – 3. Overige terreindelen hebben de bestemming natuur en water. De gehele uiterwaard is buitendijks gelegen en heeft daarom de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterstaatkundige functie'. De winterdijk en zomerdijk in het gebied hebben de gebiedsaanduiding Vrijwaringszone – dijk. De (voormalige) woning op het adres Waalbandijk 10 Ochten heeft de bestemming Wonen. De toegangsweg naar de woning heeft de enkelbestemming verkeer.



2.4 INITIATIEF

Dekker kan worden gezien als een zelfrealisator van maatschappelijke doelen. Het bedrijf koopt grond, ontwikkelt een plan, verzorgt daarvoor de benodigde publiekrechtelijke toestemmingen en realiseert en beheert (in samenwerking met partners) vervolgens het project. Het doel om rivierverruiming en natuur- en landschapsontwikkeling in de Gouverneurspolder te realiseren door middel van grondstoffenwinning is sinds 2012 onveranderd. Wel zijn er sindsdien maatschappelijke uitdagingen bijgekomen en zijn er accentverschuivingen opgetreden in beleid, wet- en regelgeving. Daarom zijn de doelen van het project geactualiseerd op basis van de huidige maatschappelijke inzichten.

2.4.1 Maatschappelijke doelen

Het initiatief is een integrale gebiedsontwikkeling in de Gouverneurspolder met meerdere maatschappelijke doelen. Deze maatschappelijke doelen zijn:



Bouwgrondstoffen



Klimaatadaptatie



Natuurontwikkeling



Landschapsontwikkeling



Energietransitie

Op basis van de actuele inzichten zijn op basis van de bovenstaande hoofdoelen de onderstaande subdoelen voor project Gouverneurspolder afgeleid.

DOELSTELLING	SUBDOELSTELLING	BELEID
1. Bouwgrondstoffen	1.1 Zand & grind voor woningbouw en infrastructuur 1.2 Klei voor dijken en keramische producten 1.3 Inname aanvulmateriaal / afvoer ophoogzand 1.4 Bevordering scheepvaartlogistiek	Nationale omgevingsvisie (NOVI), Beleidsplan zand en kleiwinning Gelderland Panorama Gelderse rivieren Besluit activiteiten leefomgeving, Bodemrichtlijn, Programma Goederenvervoercorridors
2. Klimaatadaptatie	2.1 Veiligheid bij hoogwater 2.2 Bevaarbaarheid bij laagwater 2.3 Waterbeschikbaarheid	Deltaprogramma, Hoogwaterbeschermings-programma, Programma Integraal Riviermanagement Beleidslijn grote rivieren
3. Natuurontwikkeling	3.1 Versterking Natura 2000 gebied Rijntakken 3.2 Versterking Natuurnetwerk 3.3 Verbetering Waternatuur (KRW/PAGW) 3.4 Verbetering Biodiversiteit	Vogelrichtlijn, Omgevingsvisie en -verordening Gelderland, Kaderrichtlijn Water, Beleidsregel toetsingskader waterkwaliteit, Programma aanpak grote wateren, Panorama Gelderse rivieren
4. Landschapsontwikkeling	4.1 Recreatief gebruik 4.2 Agrarisch grondgebruik 4.3 Landschapselementen 4.4 Bedrijvigheid	Nationaal programma landelijk gebied, Omgevingsvisie en -verordening Gelderland, Omgevingsvisie Neder-Betuwe
5. Energietransitie	5.1 Opwekken duurzame energie 5.2 Opslag en transport duurzame energie 5.3 Gebruik duurzame energie	NOVI, Omgevingsvisie en -verordening Gelderland, Omgevingsvisie Neder-Betuwe, Regionale Energiestrategie Fruitdelta Rivierenland, Klimaatnota 2021-2025 Neder-Betuwe

2.4.2 Doelbereik

Om goede invulling te geven aan het mer, de planontwikkeling en het participatieproces is het van belang om op voorhand het doelbereik aan te geven waarbinnen het project kan worden gerealiseerd. De varianten, alternatieven en maatregelen in het project moeten binnen dit doelbereik vallen om realistisch en uitvoerbaar te zijn. Hieronder wordt per (sub)doelstelling het doelbereik gedefinieerd.

DOELSTELLING	MINIMUM	MAXIMUM
1. Bouwgrondstoffen		
1.1 Zand & grind voor woningbouw en infrastructuur	7 miljoen m ³ industriezand en grind	15 miljoen m ³ industriezand en grind
1.2 Klei voor dijken en keramische producten	Geen minimale doelstelling voor klei	1 miljoen m ³ klei
1.3 Inname aanvulmateriaal / afvoer ophoogzand	Geen inname / afvoer	2 miljoen m ³ inname en afvoer
1.4 Bevordering scheepvaartlogistiek	90% scheepvaartlogistiek 10% wegtransport	100% scheepvaartlogistiek
2. Klimaatadaptatie		
2.1 Veiligheid bij hoogwater	Geen negatief effect	10 cm waterstandsval bij MHW
2.2 Bevaarbaarheid bij laagwater	Geen negatief effect	25% zand en grind productie voor zomerbedsuppletie / zandmotor
2.3 Waterbeschikbaarheid	+ 50 hectare zoete plas 0 ha buffer in laag dynamisch gebied	+ 100 hectare zoete plas 50 ha buffer laag dynamisch gebied
3. Natuurontwikkeling		
3.1 Versterking Natura 2000 gebied Rijntakken	Geen negatief effect	+ 50 hectare leefgebied voor N2000 soorten / inrichting GNN
3.2 Versterking Natuurnetwerk	Geen negatief effect	3,5 km stromende geul(en)
3.3 Verbetering Waternatuur (KRW / PAGW)	Geen negatief effect	6 km natuurlijke oevers
3.4 Verbetering Biodiversiteit	Geen negatief effect	40 ha laag dynamische strang + 100 ha riviernatuur, met o.a. kruiden- en faunairijk grasland en rivier begeleidend bos en doel-soorten: zeearend, otter, barbeel
4. Landschapontwikkeling		
4.1 Recreatief gebruik	5 km recreatieve route Geen waterrecreatie	15 km recreatieve route 15 ha waterrecreatie
4.2 Agrarisch grondgebruik	Geen agrarisch grondgebruik	50 ha agrarisch grondgebruik
4.3 Landschapselementen	5 ha bos Geen overige elementen 10% groenblauwe dooradering	25 ha bos / 5 km hagen 3 cultuurhistorische landmarks 25% groenblauwe dooradering
4.4 Bedrijvigheid	Geen bedrijvigheid	1 ha bebouwd oppervlak voor (recreatieve) bedrijvigheid
5. Energietransitie		
5.1 Opwekken duurzame energie	Geen energieopwekking	10 ha drijvend zonnepark
5.2 Opslag en transport duurzame energie	Geen energienetwerk	Energie-HUB met 5 km netwerk (Ochten – Druten – IJzendoorn)
5.3 Gebruik duurzame energie	Geen duurzame energie	100% gebruik van zelf opgewekte duurzame energie



2.5 FYSIEKE KENMERKEN VAN HET VOORGENOMEN PROJECT

Het voorgenomen project betreft de grootschalige herinrichting van een uiterwaard aan de Waal. Initiatiefnemer kiest voor een integrale gebiedsontwikkeling en wenst daarvoor een harmonieus landschapsplan te ontwikkelen op basis van 5 maatschappelijk doelstellingen.

Fysiek beschouwd valt het project uiteen in een ontgrondingsactiviteit en een herinrichtingsactiviteit.

Ontgrondingsactiviteit

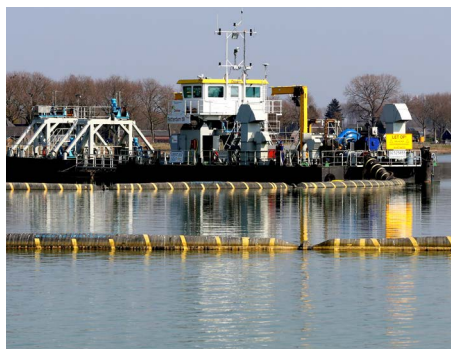
Ontgrondingen zijn werkzaamheden die iets aan of in de hoogteligging van een terrein veranderen of waarbij de bodem van een water wordt verlaagd. Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen ‘droog grondverzet’ en ‘natte winning’.

Droog grondverzet betreft graafwerkzaamheden die meestal boven het grondwaterpeil plaatsvinden met grondverzetmaterieel, zoals graafmachines en bulldozers. Op deze wijze wordt de bovengrond verwijderd en kan klei worden gewonnen als grondstof voor de bouw van dijken en de productie van keramische producten zoals bakstenen.

De natte winning vindt meestal plaats onder het grondwaterpeil, met een drijvende zandzuiger. Het zand – grind – water mengsel wordt verpompt naar een zogenaamde klasseerinstallatie die op basis van verschillende scheidingstechnieken industriezand en grind produceert. Deze worden gebruikt als bouwgrondstoffen in de woningbouw en de aanleg en onderhoud van de infrastructuur. Eventueel kan ook laagwaardiger zand voor ophoging worden geproduceerd en afgevoerd.

Op basis van het te ontwikkelen landschapsplan wordt een ontgrondingscontour bepaald – ook wel ‘insteek van de ontgronding’ genoemd – waarbinnen de ontgrondingen plaats mogen vinden. Daarbij wordt onder andere rekening gehouden met de stabiliteit van taluds en de weerstand in het voorland in relatie tot de veiligheid van de waterkering.

Zandzuiger



Klasseerinstallatie



Klasseren



Herinrichtingsactiviteit

Om het uiteindelijke landschapsplan te realiseren wordt de ontgroning aangevuld en heringericht. Hiervoor wordt het bodemmateriaal gebruikt dat niet als bouwgrondstof wordt afgevoerd. Het gaat daarbij om de bovengrond, de fijne fractie uit de klasseerinstallatie en laagwaardig ophoozand. In het kader van het mer wordt onderzocht of het opvullen van de winplas met uiterwaardengrond uit projecten die in de omgeving worden uitgevoerd kan bijdragen aan de projectdoelen zonder dat daarbij aanzienlijke milieueffecten optreden.

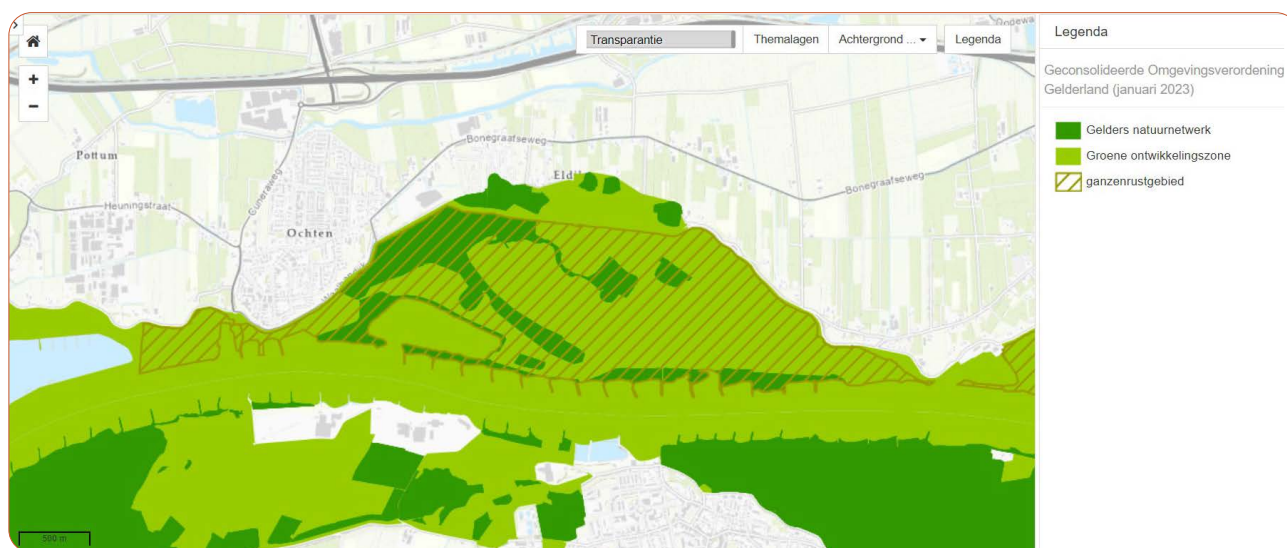


2.6 KWETSBAARHEID VAN HET MILIEU

Het gehele gebied is maakt onderdeel uit van Natura 2000 gebied Rijntakken, dat is aangewezen als speciale beschermingszone volgens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn).



In de omgevingsverordening Gelderland zijn op basis van verschillende (milieu)thema's kwetsbare gebieden aangewezen. Hieronder zijn de relevante gebieden in en om het gebied weergegeven waar de kwetsbaarheid van het milieu een rol speelt in relatie tot het initiatief.



Gelders Natuurnetwerk

Het gebied is deels aangewezen als Gelders natuurnetwerk en deels als groene ontwikkelingszone.

Op basis van de instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders natuurnetwerk wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als die geen nadelige gevolgen kan hebben voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang als bedoeld in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone. Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte als die buiten het Gelders natuurnetwerk of in het Gelders natuurnetwerk op gronden die op de ambitiekaart bij het Natuurbeheerplan zijn aangeduid met code N00.01. worden gecompenseerd.

Groene ontwikkelingszone

Het gebied is deels aangewezen als groene ontwikkelingszone. Op basis van de instructieregels bestemmingsplan Groene ontwikkelingszone is een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als uit onderzoek blijkt dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat.

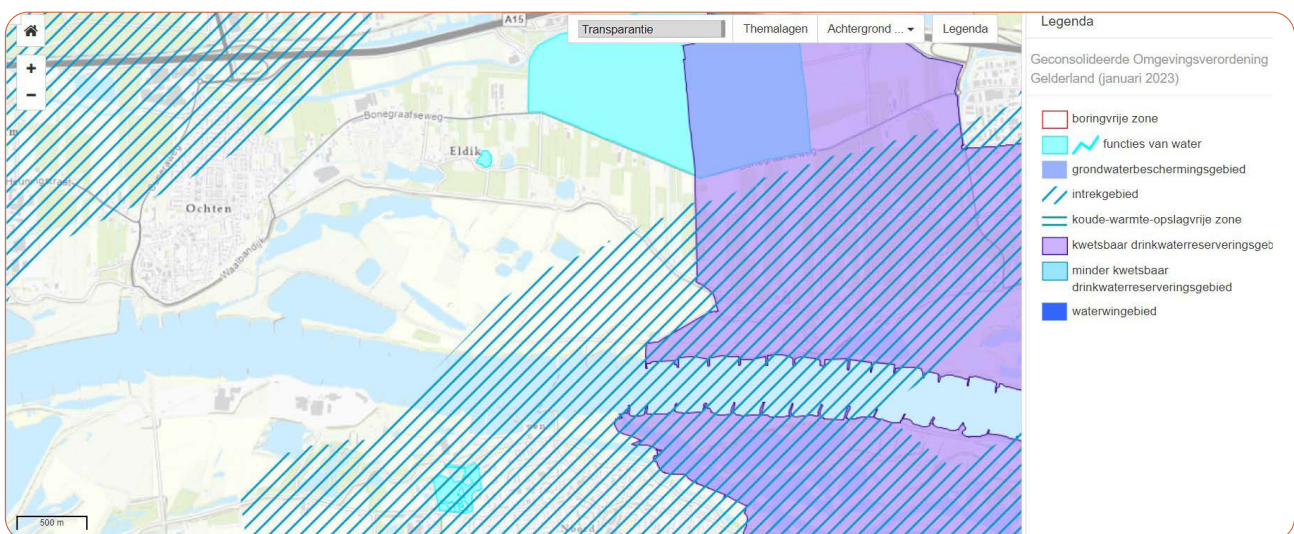


Ganzenrustgebied

Daarnaast is het gehele gebied, met uitzondering van de plas, ganzenrustgebied. Op basis van de instructieregel Ganzenrustgebied is, voor zover een bestemmingsplan betrekking heeft op een Ganzenrustgebied, een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende Ganzenrustgebied overblijft.

Intrekgebied en drinkwaterreserveringsgebied

Een deel van het oostelijke projectgebied is intrekgebied. Dit heeft geen directe relevantie voor de ontwikkeling omdat er geen sprake is van een waterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied. Op basis van de instructieregels bescherming grond- en drinkwater uit de omgevingsverordening maakt een bestemmingsplan voor gronden binnen een intrekgebied de winning van fossiele energie niet mogelijk. Hiervan is op basis van het initiatief geen sprake.

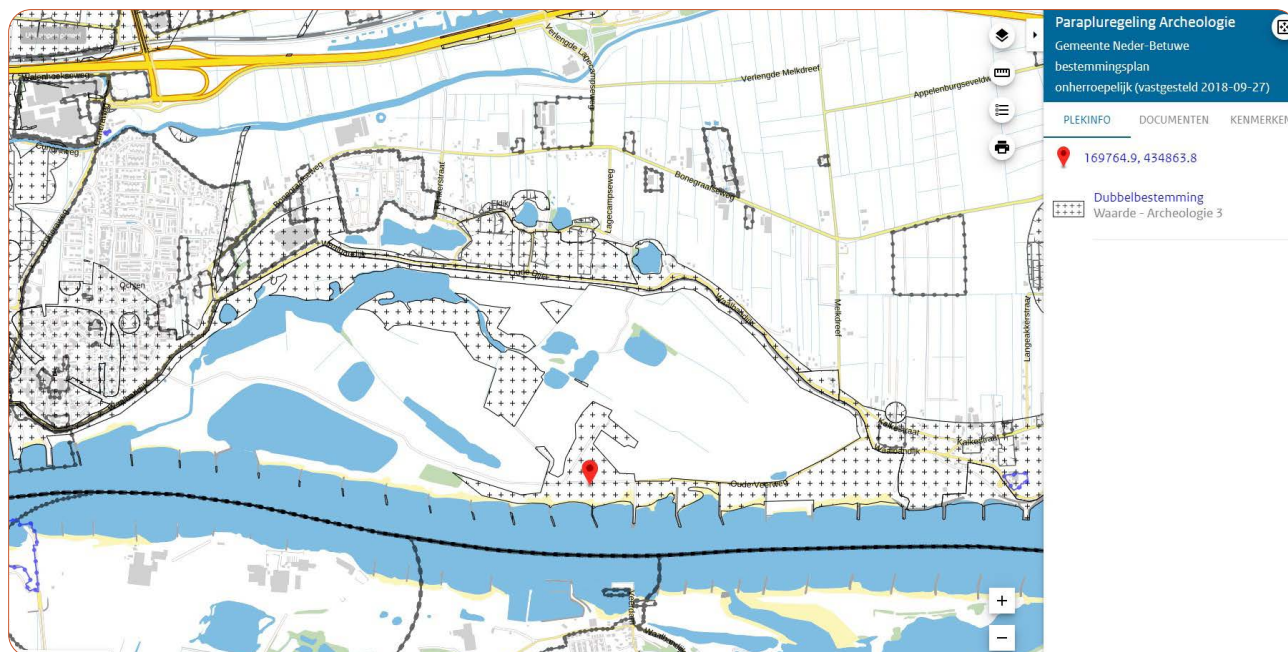


Het gebied ten oosten van de Oude Veerweg is aangewezen als kwetsbaar drinkwater-reserveringsgebied. Dat is een beschermingsgebied voor grondwater ten behoeve van mogelijke drinkwaterwinning in de toekomst en waar geen afdoende beschermende kleilaag aanwezig is. Binnen dit gebied is het verboden om een mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1 van de Mijnbouwwet op te richten en direct of indirect warmte aan de bodem of het grondwater te onttrekken of toe te voegen. Het initiatief heeft hierop geen betrekking. De overige bepalingen zijn niet van toepassing omdat het initiatief ziet op activiteiten binnen een inrichting.

Landschappelijke waarden

Er is deels sprake van landschap van historisch, cultureel of archeologisch belang. Op basis van de parapluregeling Archeologie van de gemeente Neder-Betuwe hebben delen van het gebied de 'Waarde - Archeologie 3'.

Deze aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor behoud en bescherming van waardevolle archeologische informatie in de bodem.



In het kader van Dijkverbetering Neder-Betuwe heeft RAAP in 2018 de aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden nader in beeld gebracht in een bronnen- en verwachtingskaart (RAAP-rapport 3289). De gearceerde gebieden (zie onderstaande figuur) zijn vergraven, mogelijk tot in/onder archeologisch niveau. Er is een verwachting aangegeven voor militaire werken, dit betreft een mogelijke Redoute uit de Tachtigjarige Oorlog. Daarnaast zijn een aantal plaatsen met verwachtingen in relatie tot de tweede wereldoorlog aangegeven, zoals kazematten en stellingen.



Op basis van haar omgevingsverordening heeft provincie Gelderland kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen aan de Gelderse streek Betuwe en Tielerwaard toegekend.



De onderstaande kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen zijn relevant voor de Gouverneurspolder:

KERNKWALITEITEN	ONTWIKKELDOELEN
Landelijk rivierengebied met voornamelijk agrarische cultuurlandschappen tussen Nederrijn (Lek) en Waal, ten zuiden van de stuwwallen van Veluwe en Utrechtse Heuvelrug. De Waal is dynamischer dan de Rijn.	Ruimtelijke ontwikkelingen houden rekening met en dragen zo mogelijk bij aan de kernkwaliteiten van de Betuwe & Tielerwaard. Ontwikkeling naar een duurzame landbouw versterkt het landschap.
Rivierengebied met klassieke opbouw van rivier, brede en smalle uiterwaarden, dijktrajecten en oude rivierarmen. Landschap mede gevormd door continue strijd tegen het water en de klei-, zand- en grindwinning van de laatste decennia.	Accentueren van de landschappelijke opbouw van het rivierengebied: rivieren met natuurrijke uiterwaarden.
Vrij uitzicht vanaf dijken over het binnendijkse landschap en over de rivieren.	Zichtlijnen behoeden voor verstorende elementen.
Ecologische waarden met name langs de rivieren. Natura 2000 waarden in Rijntakken.	Intensief inzetten op het verder aanleggen van ecologische verbindingzones. Beschermen Natura 2000 waarden. In de uiterwaarden is, naast de functie voor de doorstroming van het rivierwater en voor landbouw, natuur- en landschapsontwikkeling van belang, evenals benutting als recreatief uitloopgebied voor de steden en dorpen en voor klimaatadaptatie.
Zichtbare overblijfselen van de 'doorgetrokken' Grebbelinie (Linie van de Spees).	De Grebbelinie behouden en markante onderdelen herstellen en recreatief toegankelijk maken.

Op basis van haar omgevingsvisie heeft de gemeente Neder-Betuwe aan het rivierengebied de volgende waarden toegekend:

- Waterrijk, rivier en rivierbedding, aanwezigheid strangen, wielen
- Mooie dijken, als pad/route, als uitkijkpunt
- Het groene en natuurlijke karakter
- De relatieve rust
- De toegankelijkheid

Verder zijn er geen aandachtspunten ten aanzien van het opnamevermogen van het natuurlijke milieu.

2.7 MOGELIJK AANZIENLIJKE MILIEUEFFECTEN

Verwachte residuen

De verwachte residuen betreft het bodemmateriaal dat na ontgroning niet als bouwgrondstof wordt afgevoerd. Het gaat daarbij om de bovengrond, de fijne fractie uit de klasseerinstallatie en laagwaardig ophoogzand. Dit materiaal wordt hergebruikt bij de aanvulling ten behoeve van de herinrichting van het gebied.

Emissies, verontreiniging en hinder

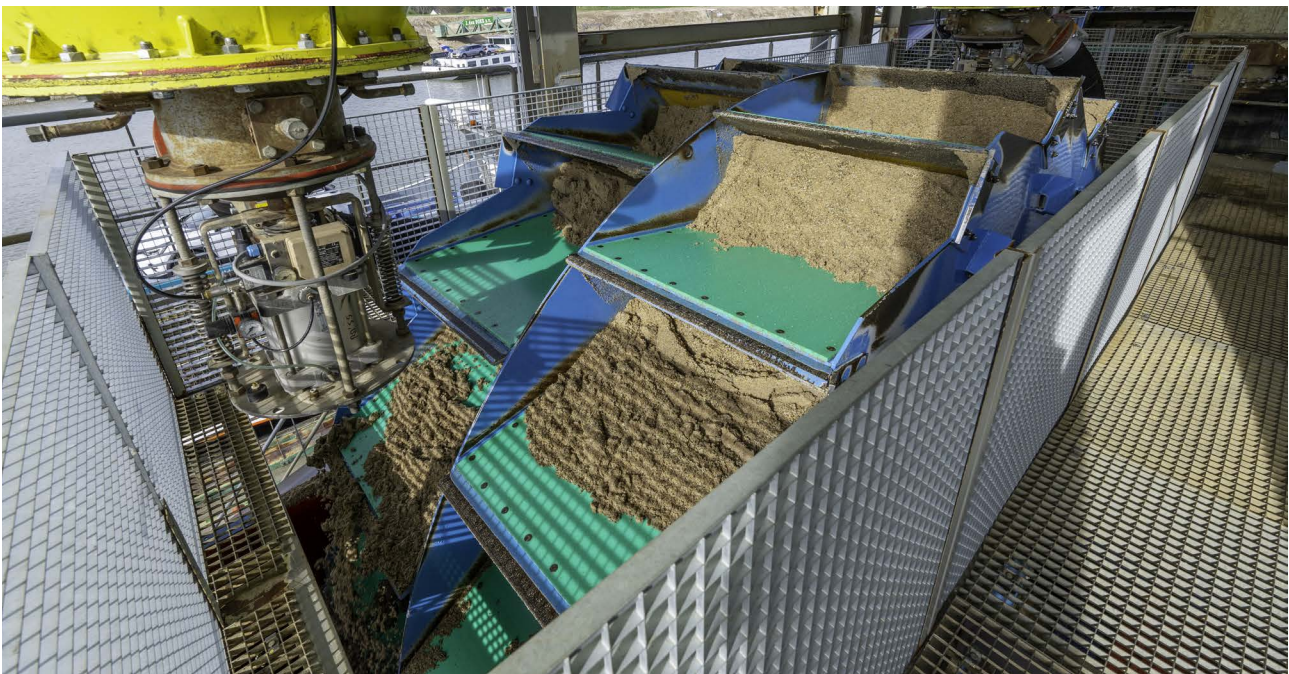
Bij het proces van natte winning en productie van bouwgrondstoffen worden de residuen (fijne fractie) terug de winplas in gebracht. Hierdoor ontstaat een bepaalde mate van zwevend stof in de winplas. Omdat het proces wordt uitgevoerd in schone zandlagen wordt geen emissie van verontreiniging naar het oppervlaktewater of de (water) bodem verwacht.

Het grondverzetmaterieel, winmaterieel en de schepen voor de afvoer van bouwgrondstoffen kunnen een tijdelijke toename van het geluid tot gevolg hebben. Bij het herinrichten worden de regels voor het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie uit het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit Bodemkwaliteit toegepast. Materiaalstromen die daar niet aan voldoen worden naar een erkend verwerker afgevoerd. Op basis van deze uitgangspunten wordt een marginale bodembelasting verwacht.

De emissie van stikstof(verbindingen) naar de lucht kan tijdelijk aanzienlijke milieueffecten tot gevolg hebben als op grote schaal fossiele brandstoffen worden gebruikt voor de aandrijving van het materieel. Het neerslaan van stikstof op stikstofgevoelige natuurgebieden en habitat kan tot achteruitgang van biodiversiteit leiden en de staat van instandhouding van soorten negatief beïnvloeden.

Productie van afvalstoffen

Er worden geen afvalstoffen geproduceerd in een mate dat dit aanzienlijke milieueffecten tot gevolg kan hebben.



Gebruik van natuurlijke bronnen (bodem, land, water en biodiversiteit)

De winning van oppervlaktedelfstoffen voor de bouwgrondstoffenbehoefte is een vorm van gebruik van natuurlijke bronnen. De voorraad van zand, grind en klei in de Nederlandse bodem is in potentie ruim voldoende. Het regeneratievermogen van deze natuurlijke hulpbronnen is relatief laag omdat de aanvoer vanuit het riviersysteem traag verloopt. Zand en grind dat geschikt is voor de bouwgrondstoffenindustrie komen met name voor in de provincies Limburg, Noord-Brabant, Gelderland en Utrecht. Door deze geografische verdeling en de vele claims op de ruimte en is de beschikbaarheid van oppervlaktedelfstoffen relatief schaars.

In de Gouverneurspolder is de relatieve rijkdom aan, beschikbaarheid van en kwaliteit van de bouwgrondstoffen zand, grind (en klei) in de ondergrond hoog. Daarnaast is de projectlocatie ontsloten op groot vaarwater, waardoor bouwgrondstoffen duurzaam en efficiënt per schip zijn af te voeren. Ook zijn er vele mogelijkheden om de winning in een integrale gebiedsontwikkeling te combineren met multifunctioneel ruimtegebruik op basis van verschillende maatschappelijke doelen.

Afhankelijk van de wijze waarop de winning en herinrichting plaatsvinden kunnen aanzienlijke milieueffecten optreden. Het gaat daarbij om ruimtelijke effecten (beleving en gebruik van het landschap), natuureffecten (biodiversiteit, bescherming van soorten en natuurgebieden) riviereffecten (veiligheid bij hoogwater, bevaarbaarheid bij laagwater) en grondwatereffecten (vernatting of verdroging). Ervaring bij vergelijkbare projecten leert dat op basis van een weloverwogen ontgrondings- en herinrichtingsplan er geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten.

Opstapeling van effecten (cumulatie) met andere projecten

Dijkversterking Neder-Betuwe, project veerhaven Ochten (dat als onderdeel daarvan wordt uitgevoerd) en project Uiterwaarden Dreumel, Wamel, Heerewaarden worden beschouwd als autonome ontwikkeling. Naar verwachting zijn deze projecten gereed voordat met project Gouverneurspolder wordt aangevangen. Andere raakvlakken projecten worden momenteel niet voorzien. Cumulatie van effecten is niet aan de orde.



Risico van zware ongevallen of rampen, waaronder rampen door klimaatverandering

Deze risico's zijn niet van toepassing voor het project.

Risico's voor de menselijke gezondheid

Deze risico's zijn niet van toepassing voor het project.

2.8 VOorgenomen milieumaatregelen

Grondwater

Om te voorkomen dat aanzienlijke grondwatereffecten optreden wordt de winplas aangevuld. Daarbij wordt er in fases ontgrond en heringericht. Goed doorlatend zand en grind wordt weggehaald en er wordt aangevuld met minder doorlatend fijner bodemmateriaal. Hierdoor ontstaat er meer demping in het grondwatersysteem en in de grondwatereffecten. Zo kan binnendijks een neutraal tot positief effect worden bereikt ten opzichte van de referentiesituatie.

Natuur

Om negatieve effecten op natuurwaarden tegen te gaan wordt een groot deel van het agrarisch areaal in de uiterwaard omgevormd tot riviernatuur. Daarmee wordt tijdelijke stikstofuitstoot van materieel gesaldeerd, de natuurdoelstellingen voor het N2000 gebied Rijntakken bevorderd, (tijdelijk) verlies aan Gelders natuurnetwerk gecompenseerd, de natuur in het Gelders natuurnetwerk en de groene ontwikkelingszone versterkt en voldoende ganzenrustgebied gewaarborgd.



Geluid en trillingen

De inzet van modern materieel geeft een zo laag mogelijke emissie van geluid en trillingen. Door jarenlange doorontwikkeling van bronmaatregelen en elektrificatie zijn de productie-installaties voor industriezand steeds stiller geworden. Het toepassen van zandwielen in plaats van trilzeven bij de ontwatering van het zand zorgt ervoor dat problemen met laagfrequent geluid worden voorkomen. Bij jaarlijks onderhoud en bij verplaatsing van de installaties wordt steeds opnieuw beoordeeld of er verdere maatregelen getroffen kunnen worden op basis van de actuele stand der techniek. Het effectief positioneren van grondwallen en tijdelijke depots kan de geluidsbelasting op gevoelige bestemmingen verder beperken. Er zijn twee woningen in de Gouverneurspolder aanwezig, Waalbandijk 12 en 14 Ochten. De woning aan de Waalbandijk 10 is afgebroken na een brand en is in afwachting van de planontwikkeling nog niet herbouwd. Deze bestemming is in eigendom van de initiatiefnemer. De afstand tot beoogde graaf- of inrichtingsmaatregelen is 100 – 200 meter. De overige woningen zijn gesitueerd achter de Waalbandijk te Ochten, Eldik en Dodewaard.

Lucht

Door de elektrificatie van de zandzuiger en klasseerinstallatie wordt emissie naar de lucht voorkomen. Daarbij is de beschikbaarheid van een stroomaansluiting wel essentieel. Door de inzet van modern, energiezuinig en emissiearm grondverzetmaterieel wordt de uitstoot naar de lucht zoveel als mogelijk beperkt. Ook voor dit materieel wordt bezien of elektrisch materieel of aandrijving met waterstof of andere duurzame brandstoffen mogelijk is. Vanwege de scheepvaart zal sprake zijn van emissies naar lucht. Naar verwachting zal duurzaam schaaapvaartmaterieel niet tijdig beschikbaar zijn voor de realisatie van dit project.

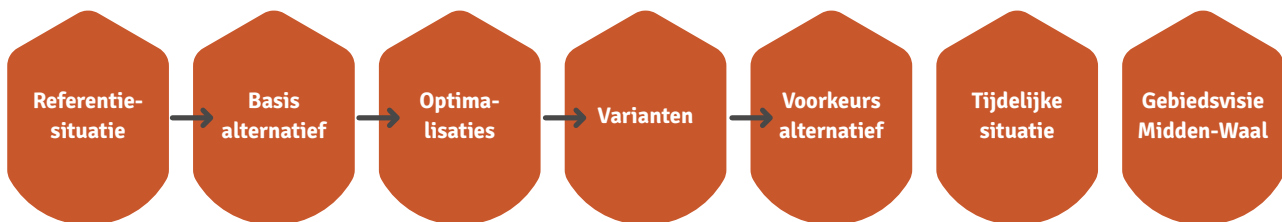
BESCHRIJVING VAN DE REDELIJKE ALTERNATIEVEN VOOR HET PROJECT

3.1 METHODIEK

Voor de mer wordt dezelfde opzet en systematiek gebruikt als voor de eerste fase in de Gebiedsvisie Midden-Waal, project Willemspolder fase 1. We hanteren voor de mer Gouverneurspolder het volgende stappenplan:

1. In beeld brengen van de referentiesituatie, zie paragraaf 3.2. Deze situatie bestaat uit de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen.
2. Beoordeling van het basisalternatief, zie paragraaf 3.3. Dit plan bevat al verschillende optimalisaties ten gunste van de beoogde doelstellingen.
3. Optimaliseren van het basisalternatief per doelstelling, zie paragraaf 3.4 en de optimalisaties kwalitatief toetsen op bijdrage aan de doelstellingen en haalbaarheid.
4. De beste optimalisaties samenvoegen in het voorkeursalternatief.
5. De drie inrichtingsalternatieven (referentiesituatie, basisalternatief en voorkeursalternatief) modelmatig toetsen op milieueffecten, waarbij de tijdelijke uitvoeringssituatie afzonderlijk in beeld wordt gebracht.
6. Vergelijking en beoordeling van de alternatieven.
7. Tot slot vindt een vergelijking met de globale effecten van de Gebiedsvisie Midden-Waal plaats.

Naar verwachting wordt op basis van het voorkeursalternatief het uiteindelijke inrichtingsplan opgesteld, waarop de aanvraag voor een integrale Omgevingsvergunning wordt gebaseerd.



Samenvattend bevat het MER drie inrichtingsalternatieven:

1. De referentiesituatie (huidige situatie + autonome ontwikkeling)
2. Het basisalternatief (inrichtingsplan)
3. Het voorkeursalternatief (beste van alle optimalisaties)

Daarbij wordt de tijdelijke uitvoeringssituatie afzonderlijk in beeld gebracht en wordt een vergelijking met de globale effecten van de Gebiedsvisie Midden-Waal gemaakt.

3.2 REFERENTIESITUATIE

In de mer worden de milieueffecten van alternatieven vergeleken met de referentiesituatie. Dat is de situatie die in de toekomst zal ontstaan als het project niet doorgaat. De referentiesituatie wordt bepaald door de toestand van het milieu in de bestaande situatie en de gevolgen van de zogenaamde autonome ontwikkeling bij elkaar op te tellen. De autonome ontwikkeling omvat alle ontwikkelingen en activiteiten die met enige zekerheid zullen plaatsvinden, ook al gaat de voorgenomen activiteit niet door.

Bestaand gebruik

Het bestaande (en goedgekeurde) grondgebruik in de Gouverneurspolder bestaat in hoofdzaak uit grootschalig agrarisch gebruik. De percelen die in eigendom zijn van initiatiefnemer worden verpacht aan verschillende agrariërs. Het betreft grasland dat wordt begraaasd en gemaaid voor agrarische doeleinden en akkerland voor de teelt van gewassen zoals mais, suikerbieten, aardappelen en dergelijke.



In de Gouverneurspolder zijn drie woningen aanwezig. De woning aan de Waalbandijk 12 heeft de bestemming horeca (hier was in het verleden een restaurant), maar is in gebruik als woning. De woning aan de Waalbandijk 14 te Ochten heeft de bestemming wonen en is ook in gebruik als woning. De woning aan de Waalbandijk 10 te Ochten heeft de bestemming wonen, maar is niet in gebruik. Het pand is in 2022 afgebrand en daarna deels afgebroken om ongewenst gebruik te voorkomen. Vooralsnog is niet tot herbouw overgegaan.

Er is in beperkte mate sprake van recreatief gebruik. De plas in de polder wordt gebruikt om te vissen door HSV de Sportvisser. In de zomer wordt er incidenteel gezwommen in de plas. Dit gebruik wordt gedoogd door de eigenaar, voor zover er geen overlast wordt veroorzaakt. Het gebruik is op eigen risico, er is geen sprake van een officieel aangewezen zwemwaterlocatie. De verbinding naar de Waal is afgesloten. Het is niet toegestaan om te varen op de plas. De Oude Veerweg geeft toegang tot een voet / fietsveerverbinding, het zogenaamde 'pontje Druten – Dodewaard'. Vanaf de Oude Veerweg loopt vanaf Dodewaard naar Ochten een voetpad door de Gouverneurspolder. Het Uchtapad (klompenpad) loopt vanaf de Waalbandijk ter hoogte van Eldik in zuidelijke richting de polder in en sluit hierop aan.





Autonome ontwikkeling

In de mer zal de huidige functie en het gebruik inclusief autonome ontwikkelingen van de Willemspolder als referentie worden gebruikt. Bij de voornaamste autonome ontwikkelingen kan worden gedacht aan beleid en (proef)projecten met betrekking tot de afvoer en bodemligging van de Waal en de uitvoering van raakvlakkenprojecten zoals Veerhaven Ochten, Dijkversterking Neder-Betuwe en de beoogde gebiedsontwikkeling in de naastgelegen Hiense Waard.

Voor zover het programma Integraal Riviermanagement relevante beleidsbeslissingen en proefprojecten met zich meebrengt worden deze meegenomen in de autonome ontwikkeling. Naar verwachting zullen de projecten Veerhaven Ochten en Dijkversterking Neder-Betuwe in uitvoering zijn ten tijde van het opstellen van het mer. Deze projecten worden tot de autonome ontwikkeling gerekend. Over project Hiense Waard zullen naar verwachting ten tijde van deze mer nog geen besluiten zijn genomen. Daarom wordt project Hiense Waard niet tot de autonome ontwikkeling gerekend.

3.3 BASISALTERNATIEF

Voor de Gouverneurspolder is in 2014 al een landschapsplan opgesteld door Jan Bruyn Landschapsarchitectuur en Buro Waalbrug. Hier lag een diepgaande analyse van alle gebiedskenmerken aan ten grondslag. In 2017 is het landschapsplan op basis van overleg met omgevingspartijen geactualiseerd. Daarbij is een deel van het agrarisch areaal uit het plan gelaten, gelet op de toekomstplannen van de grondeigenaar. Ook is het terrein rond de buitendijkse woning aan de Waalbandijk 14 Ochten uit het plan gelaten.

Voor het MER geldt dit ontwerp uit 2017 als basisplan. Dit plan bevat al een scala aan optimalisaties ten gunste van de beoogde doelstellingen. Hierover heeft vanaf 2016 een aantal malen afstemming met stakeholders plaatsgevonden, onder meer in de vorm van klankbordgroep-bijeenkomsten.



3.4 VOORKEURSALETERNATIEF

In het mer wordt het basialternatief eerst geoptimaliseerd per doelstelling. Dit vindt plaats op basis van kwalitatieve beoordeling in expert teams. De optimalisaties per doelstelling worden getoetst op toegevoegde waarde en uitvoerbaarheid. De maatregelen per doelstelling kunnen onderling conflicteren. Daarom worden in een integrale expertmeeting de raakvlakken en conflicten besproken. Daarbij kunnen maatregelen afvallen of worden bijgesteld. De optimalisaties die het beste bijdragen aan de doelstellingen en in samenhang een harmonieus plan vormen worden bijeen gevoegd in het voorkeursalternatief.

3.5 TIJDELIJKE UITVOERINGSSITUATIE

De tijdelijke situatie waarin het project wordt gerealiseerd duurt naar verwachting 10 jaar. Daarbij wordt het projectgebied gefaseerd ontgrond en opnieuw ingericht. Vaak treden negatieve milieugevolgen op tijdens deze situatie. Daarom worden de milieueffecten voor de tijdelijke situatie afzonderlijk in beeld gebracht. Na herinrichting resteert bij dit type projecten veelal een neutraal of positief milieugevolg.

3.6 GEBIEDSVISIE MIDDEN-WAAL

Project Gouverneurspolder is een van de projecten uit de Gebiedsvisie Midden-Waal. Project Willemspolder fase 1 wordt momenteel gerealiseerd. Gouverneurspolder is het opvolgende project. Daarna wordt project Willemspolder fase 2 ontwikkeld.

Bij de beoordeling van milieueffecten wordt een doorkijk naar het totaal gegeven en een vergelijking gemaakt met de globale effecten van de Gebiedsvisie Midden-Waal.

PROJECT MIDDEN-WAAL

- ① Herinrichting omgeving Dekker
- ② Willemspolder fase 1
- ③ Willemspolder fase 2
- ④ Gouverneurspolder



DE BEOORDELING VAN REDELIJKE ALTERNATIEVEN

De redelijke alternatieven uit hoofdstuk 3 zullen beoordeeld worden en vervolgens onderling en met de referentiesituatie vergeleken worden.

4.1 MILIEUEFFECTEN

De beoordeling op milieueffecten vindt op onderstaande wijze plaats:

MILIEU-EFFECTEN	REFERENTIE-SITUATIE (HUIDIG EN AUTONOM)	TIJDELIJKE UITVOERINGS-SITUATIE	OPTI-MALISATIES PER DOEL-STELLING	BASIS ALTERNATIEF	VOORKEURS ALTERNATIEF	GEBIEDSVISIE MIDDEN-WAAL
Rivierkunde	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Kwalitatief	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief
Geohydrologie	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Kwalitatief	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief
Natuur	Passende beoordeling	Passende beoordeling	Passende beoordeling	Passende beoordeling	Passende beoordeling	Kwalitatief
Grondstromen en Milieu	Kwantitatief bodem-onderzoek	Kwalitatieve beoordeling	Kwalitatieve beoordeling	Kwalitatieve beoordeling	Kwalitatieve beoordeling	Kwalitatief
Landschap	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief
Archeologie	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief
Cultuur-historie	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief	Kwalitatief
Geluid en trillingen	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Kwalitatief	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Kwalitatief
Luchtkwaliteit	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Kwalitatief	Modelmatig Kwantitatief	Modelmatig Kwantitatief	Kwalitatief

Daarbij wordt een effectscore toegekend op basis van onderstaande maatlat:

EFFECTSCORE	TOELICHTING
++	Aanzienlijk positief effect t.o.v. de referentiesituatie
+	Positief effect t.o.v. de referentiesituatie
+/-	Neutraal effect t.o.v. de referentiesituatie
-	Negatief effect t.o.v. de referentiesituatie
--	Aanzienlijk negatief effect t.o.v. de referentiesituatie
x	Onaanvaardbaar effect / niet vergunbaar

4.2 BIJDRAGE AAN DE DOELSTELLINGEN

Bij de beoordeling wordt de mate van bijdrage aan de 5 maatschappelijke doelstellingen van het project bepaald. Deze maatschappelijke doelen zijn:



Bouwgrondstoffen



Klimaatadaptatie



Natuurontwikkeling



Landschapsontwikkeling



Energietransitie

Gelet op het integrale karakter van de gebiedsontwikkeling worden maatregelen die bijdragen aan meerdere doelen extra positief beoordeeld. Maatregelen die niet bijdragen aan de doelstellingen van het project worden buiten beschouwing gelaten, met uitzondering van mitigerende maatregelen om negatieve milieugevolgen van het project te voorkomen of verminderen.

4.3 HAALBAARHEID

Om te waarborgen dat maatregelen, optimalisaties en alternatieven redelijkerwijs uitvoerbaar zijn worden deze beoordeeld op:

- Vergunbaarheid (komt terug bij beoordeling milieueffecten);
- Kosten (in een redelijke verhouding met de baten van het project);
- Maakbaarheid (in redelijkheid technisch uitvoerbaar);
- Beheerbaarheid (met redelijke kosten te beheren);
- Grondposities (uit te voeren op eigendom of met toestemming van de eigenaar)
- Maatschappelijk draagvlak (op basis van omgevingsdialog / participatietraject)
- Bestuurlijk / politiek draagvlak (op basis van bestuurlijk overleg)

Maatregelen, optimalisaties en alternatieven die op basis van bovenstaande criteria niet haalbaar zijn worden buiten beschouwing gelaten.



5.1 MER-PROCEDURE

Voor project-mer kent de Omgevingswet maar één procedure, die lijkt op de beperkte procedure die voorheen van toepassing was. De procedure van de mer-beoordeling lijkt het meest op de vormvrije mer-beoordeling van de Wet milieubeheer. Het opstellen van deze notitie reikwijdte en detailniveau door de initiatiefnemer en de publicatie daarvan door het bevoegd gezag is facultatief geworden. De initiatiefnemer is verplicht bij de aanvraag een project-mer in te dienen. Daarbij is participatie van toepassing. Het inwinnen van advies bij de Commissie mer bij project-mer is vrijwillig geworden. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel staat wel dat advies van de Commissie gewenst kan zijn bij complexe projecten vanwege de specifieke kennis die nodig is. Dit wordt overgelaten aan het bevoegd gezag bij het beoordelen van de aanvrager.

Overzicht van de stappen bij projecten en de milieueffectrapportage

STAP	WIE	VERPLICHTINGEN UIT DE MER	VERPLICHTINGEN UIT ANDERE WET- EN REGELGEVING, MER 'LIFT MEE'.
1. Kennisgeving	-	Verplicht bij een projectbesluit of omgevingsplan	Facultatief
2. Advies reikwijdte en detailniveau vragen aan bevoegd gezag	Bevoegd gezag	Facultatief	-
3. Project-MER opstellen	Initiatiefnemer	Verplicht	-
4. Aanvraag indienen met MER	Private initiatiefnemer	Verplicht	Participatie bij besluiten op aanvraag
5. Publicatie ontwerp-besluit en MER en advies Commissie m.e.r.	Bevoegd gezag	Verplicht / facultatief	-
6. Vaststellen besluit	Bevoegd gezag	Verplicht	Bij ambtshalve besluiten: motiveringsplicht vroegtijdige participatie
7. Beroep openstellen	Bevoegd gezag	Verplicht	-
8. Monitoring	Bevoegd gezag en initiatiefnemer	Verplicht	-



5.2 PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Voor initiatiefnemer is participatie niet iets nieuws. Het behoort tot de standaard werkwijze voor de afdeling Landschapsontwikkeling van Dekker bij gebiedsontwikkeling. Voor Willemspolder fase 1, de eerste fase van gebiedsvisie Midden-Waal, heeft Dekker, een uitgebreid participatieproces doorlopen. Voor de herontwikkeling en ontgronding van de Gouverneurspolder doorloopt Dekker wederom een participatieproces, ditmaal op grond van de Omgevingswet. Die verplicht een initiatiefnemer van een activiteit als de herontwikkeling en ontgronding van een uiterwaarde een participatieproces te doorlopen. In de afgelopen jaren is hiervoor al een communicatiestructuur opgezet met een klankbordgroep (belanghebbenden), projectgroep (bevoegd gezag) en een stuurgroep (bestuurders). Daarnaast zijn er verschillende informatiebijeenkomsten en werksessies met specifieke doelgroepen voorzien.

Participatie heeft geen vaste vorm onder de omgevingswet, dit maakt maatwerk mogelijk. Om initiatiefnemers sturing te geven heeft de gemeente Neder-Betuwe een handreiking participatie opgesteld. Initiatiefnemer heeft op basis daarvan een participatieplan opgesteld om in een vroeg stadium belanghebbenden (zoals inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) te betrekken bij het proces van besluitvorming over de activiteiten en het project. Het participatieplan is een dynamisch document en wordt gepubliceerd via de website [Gouverneurspolder](#).

Het participatie proces is onder andere bedoeld om samen met belanghebbenden het landschapsplan voor de herontwikkeling van de Gouverneurspolder te optimaliseren – binnen kader van het vastgestelde doelbereik – en alle belangen een plek te geven.

De resultaten van het proces zullen tevens (geanonimiseerd) als bijlage toegevoegd worden aan de vergunning aanvraag in de vorm van een participatieverslag. Het participatieverslag is opgebouwd uit verslagen van participatiemomenten, de toegepaste communicatiemiddelen en de wijze waarop de inbreng van belanghebbenden is verwerkt in de het landschapsplan, het mer en de aanvraag.

5.3 TE NEMEN BESLUITEN

Ontgronding

Het mer-plichtig besluit betreft een omgevingsvergunning activiteit ontgronding (in winterbed Rijksrivieren). Daarvoor is het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland (Afdeling Vergunningverlening en Handhaving) het bevoegd gezag.

Afwijken van het omgevingsplan

Omdat het gaat om een ontgronding van meer dan 100.000 m³ is sprake van een zogenaamde 'magneetactiviteit'. Een magneet-activiteit is een activiteit die, als deze onderdeel is van een meervoudige vergunningaanvraag, alle activiteiten naar zich toetrekt en belegt bij het bevoegd gezag van de magneetactiviteit. In dit geval is de provincie zowel bevoegd gezag voor de ontgrondingsactiviteit als voor het afwijken van het omgevingsplan om het gebied na afronding van de winning opnieuw in te richten.

Wateractiviteiten

Op grond van de Omgevingswet wordt gelijktijdig omgevingsvergunning voor de wateractiviteiten aangevraagd (artikel 5.7 lid 2 Ow jo. 10.21 Ob). Op grond van artikel 16.7 lid 1 sub a van de Ow is op de behandeling van beide aanvragen de procedurele coördinatieregeling uit afdeling 3.5 van de Awb van toepassing. De aanvragen/ besluiten worden vervolgens gecoördineerd behandeld waarbij één gezamenlijke beslistermijn, toepassing van dezelfde voorbereidingsprocedure, gelijktijdige bekendmaking en ter inzage legging, gestroomlijnde rechtsbescherming etc. van toepassing is.

Adviseurs

De gemeente heeft adviesrecht met instemming over het onderdeel van de vergunning dat over de afwijkactiviteit gaat, en de provincie moet eventueel beleid van de gemeente over afwijkactiviteiten bij het vergunnen van dit onderdeel betrekken en hierbij toetsen aan het omgevingsplan. De minister van Infrastructuur en Waterstaat is adviseur voor een omgevingsvergunning voor een ontgrondingsactiviteit in het winterbed van de Waal. Rijkswaterstaat en Waterschap rivierenland zijn adviseur ten aanzien van de wateractiviteiten die betrokken zijn bij het project.





Dekker Groep

Bezoekadres
Waalbandijk 1
4053 JB IJzendoorn

Postadres
Postbus 6073
4000 HB Tiel

+31 (0)344 579 999
info@dekkergroep.nl
www.dekkergroep.nl



Dekker

GRONDSTOF VOOR ONTWIKKELING